

§ 229

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ym. valtuustoaloitteesta koskien kaupungin toiminta-avustusta saavien yhteisöjen eettisiä periaatteita avustuksen saamisen edellytyksenä

HEL 2021-005587 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Armi Vaden, talouspäälikkö, puhelin: 310 15970
armi.vaden(a)hel.fi
Jerry Ramstedt, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25678
jerry.ramstedt(a)hel.fi
Kaisa-Maria Poikonen, laskenta-asiantuntija, puhelin: 310 35202
kaisa-maria.poikonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 05.05.2021 Karhuvaara Arja Kaupungin toiminta-avustusta saavien yhteisöjen eettiset periaatteet avustuksen saamisen edellytys

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ja neljän muun valtuutetun kaupungin toiminta-avustusta saavien yhteisöjen eettisiä periaatteita avustuksen saamisen edellytyksenä koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Valtuustoaloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki edellyttää yhteisöjen omien eettisten periaatteiden laatimista ja olemassa oloa sekä niiden omavalvontasuunnitelmaa avustushakemuksissa avustuksen myöntämisen yhtenä edellytyksenä.

Helsingin kaupungin avustusten yleisohjeissa (kaupunginhallitus 28.10.2019 § 723) todetaan, että avustusta voidaan lähtökohtaisesti myöntää vain toimijoille, joiden toiminnan voidaan katsoa olevan yleisesti hyödyllistä. Ohjeissa todetaan myös, että avustuksen saaja sitoutuu selvittämään toiminnassaan käyttämiensä toimittajien taustat ja tekemään hankintansa vastuullisilta toimijoilta, jotka hoitavat yhteiskunnalliset velvoitteensa. Lisäksi järjestöjen tulee antaa sosiaali- ja terveyslautakunnalle myönnettyjen avustusten käytöstä vapaamuotoinen selvitys sekä taloutta koskevat asiakirjat viimeistään seuraavan vuoden avustushaun yhteydessä. Samoin vuosittain valvotaan tarkastuskäynnillä erikseen valittujen järjestöjen toimintaa ja taloutta. Osaltaan näiden asiakirjojen kautta on mahdollista seurata järjestöjen toiminnan eettisyyttä. Vastuu toiminnan eettisyydestä on ensisijaisesti toimijalla itsellään. Avustuksen myöntäjän ja saajan suhde perustuu olennaisesti luottamukseen.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan vuodelle 2021 myöntämien toiminta-avustusten vaihteluväli on ollut 200 eurosta 900 000 euroon lautakunnan ja toimialajohtajan päätösten mukaisesti. Erityisesti pienten yhdistysten toiminta perustuu suurimmilta osin vapaaehtoistoimintaan, jolloin niiden hallinnolliset resurssit voivat olla hyvinkin rajalliset. Mikäli omia eettisiä periaatteita ja niihin liittyviä omavalvontasuunnitelmia edellytetään kaikilta hakijoilta, riskinä on, että tämä ohjaa avustuksia suuremmille toimijoille, joilla on jo olemassa resurssit niiden laatimiseen. On tärkeää huomioida, että myös pienten yhteisöjen mahdollisuudet hakea tukea ja edelleen saada sitä säilyvät ennallaan, ja yhteisön koosta riippumatta järjestöt ovat yhdenvertaisia avustusten hakijoina.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, ettei yhteisöiltä ole tarpeen edellyttää omien eettisten periaatteiden laatimista sekä niiden omavalvontasuunnitelmia avustusten myöntämisen edellytyksenä. Lisäksi soteuudistuksen tuomat organisatoriset ja rahoituskelliset muutokset aiheuttanevat epävarmuutta sosiaali- ja terveystoimessa lähitulevaisuudessa, ja siksi järjestöjen omien eettisten periaatteiden edellyttämistä avustusten myöntämisen edellytyksenä ei katsota tällä hetkellä tarkoituksenmukaiseksi.

Lautakunta pitää kuitenkin tärkeänä, että avustusta saavien yhteisöjen toiminnan eettisyyttä tuetaan ja seurataan sekä että kaupungin avustusten yleisohjeiden päivittämisen yhteydessä kaupunki laatii avustettaville järjestöille vähimmäiskriteerit täyttävät yhteiset eettiset periaatteet ja mallin omavalvonnan vähimmäistasosta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

21.09.2021

Sosiaali- ja terveysalan järjestöjen toiminta tukee ja täydentää kunta-toimijan palveluja ja tätä kautta lisää kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä sekä ehkäisee syrjäytymistä."

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa valtuutettu Arja Karhuvaaran ja neljän muun valtuutetun toiminta-avustusta saavien yhteisöjen eettisiä periaatteita koskevaan valtuustoaloitteeseen.

Lausuntoa on pyydetty 21.9.2021 mennessä. Lausuntoa on pyydetty myös kasvatus- ja koulutuslautakunnalta, kaupunkiympäristölautakunnalta ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Armi Vaden, talouspäällikkö, puhelin: 310 15970

armi.vaden(a)hel.fi

Jerry Ramstedt, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25678

jerry.ramstedt(a)hel.fi

Kaisa-Maria Poikonen, laskenta-asiantuntija, puhelin: 310 35202

kaisa-maria.poikonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 05.05.2021 Karhuvaara Arja Kaupungin toiminta-avustusta saavien yhteisöjen eettiset periaatteet avustuksen saamisen edellytyks

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 07.09.2021 § 133

HEL 2021-005587 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta jakaa valtuutettu Karhuvaaran näkemyksen eettisten periaatteiden merkityksestä avustusten myöntämisen perusteena. Lautakunta ei kuitenkaan tue aloitteen esitystä edellyt-

tää yhteisöiltä omien eettisten periaatteiden laatimista ja olemassaoloa sekä niiden omavalvontasuunnitelmaa avustushakemuksissa avustuksen myöntämisen yhtenä edellytyksenä. Lautakunta kuitenkin näkee avustusta saavien yhteisöjen toiminnan eettisyyden tukemisen ja seuraamisen tärkeänä.

Helsingin kaupunki saa vuositason noin 3 000 – 3 500 avustushakemusta. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan avustusten piirissä on hyvin moninainen joukko yhteisöjä. On vakiintuneita toimijoita, joilla on ammattimaista toimintaa ja työntekijöitä. Toisaalta on myös merkittävä joukko yhteisöjä, joiden toiminta nojaa täysin vapaaehtoistyöhön. Resurssit siis vaihtelevat toimijoiden joukossa paljon. Kaikkien yhteisöjen on kuitenkin laadittava asiakirjat, joita edellytetään esimerkiksi avustusten käytön selvityksen osalta ja osana yhdistystoimintaa. Osaltaan näiden asiakirjojen kautta on mahdollista seurata toiminnan eettisyyttä. Monilla toimijoilla on myös käytössä omia periaatteita ja suunnitelmia, joilla toiminnan eettisyyttä voidaan kehittää ja seurata.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on valmisteltu vuodesta 2020 lähtien toimialan yhteisiä avustettavan toiminnan eettisiä periaatteita. Periaateluonnos on syntynyt toimialan yhteisen valmistelun tuloksena ja se perustuu Helsingin kaupungin eettisiin periaatteisiin. Luonnoksen käsittely toimijakentän kanssa on aloitettu keväällä ja sitä jatketaan syksyllä 2021. Periaatteista ja niiden käyttämisestä päätetään osana toimialan palvelustrategiaa vuoden 2021 aikana. Toimijoita tuetaan vuoden 2022 aikana eettisten periaatteiden soveltamisessa ja huomioimisessa esimerkiksi tiedottamalla ja tarjoamalla koulutussisältöjä. Avustushauissa hakijoilta aiotaan edellyttää sitoutumista toimialan eettisiin periaatteisiin kaikissa avustustilaisissa ja hakemuksissa vuoden 2023 alusta lähtien.

Nuorisotoiminnan avustuksissa toiminnan eettisyyttä on seurattu osittain erilaisin tavoin riippuen yhteisön toiminnasta ja resursseista sekä avustusmuodosta. Suurin osa nuorisajaoston toiminta-avustusten piirissä olevista yhdistyksistä perustuu täysin vapaaehtoistyöhön. Kaikkien toiminta-avustusta saavien yhdistysten toiminnan eettisyyttä on seurattu avustuksen käytön selvityksissä esimerkiksi tilinpäätösten ja toimintakertomusten kautta. Isommat nuorisojärjestöt voivat hakea myös nuorisajaoston palkkausavustusta, jonka valmistelussa tehdään kolmen vuoden välein yhdistysten toiminnan ja tulosten laaja arviointikierros. Arvioinnissa on seurattu toiminnan eettisyyttä ja sitä, millä keinoilla yhteisö itse toteuttaa ja kehittää toimintansa eettisyyttä.

Kulttuurin avustusten osalta arviointiperusteissa on tarkasteltu muiden asioiden ohella myös toiminnan monimuotoisuutta ja tasa-arvoa, saavutettavuutta ja osallisuutta. Lisäksi arviointiperusteisiin on kuulunut

myös kyky arvioida omaa toimintaa ja sen reflektointia. Kaikkia arviointiperusteita ei ole ollut välttämätöntä täyttää, mutta avustussummien kasvaessa yhä useampien arviointiperusteiden on täyttyvä.

Myös liikunnan avustuksissa toiminnan eettisyyttä on painotettu jo aiemmin. Vuodesta 2016 alkaen liikunnan avustusperiaatteisiin on kuulunut kriteeri, jonka mukaan avustusta saavien seurojen edellytetään noudattavan hyvän hallintotavan sekä Reilun Pelin (liikuntajärjestöjen yhteinen kuvaus liikunnan ja urheilun hyvästä toiminnasta) omassa toiminnassaan. Liikuntapalvelu on käynyt keskustelua Suomen Olympiakomitean kanssa vastuullisen seuratoiminnan edistämisestä helsinkiläisissä seuroissa esim. koulutuksen ja neuvonnan keinoin. Olympiakomitea on yhdessä lajiliittojen kanssa mm. laatinut urheiluyhteisön yhteisen vastuullisuusohjelman vuosille 2020–2024, tavoitteena vahvistaa vastuullisia toimintatapoja urheiluyhteisössä. Liikuntapalvelu tiedottaa helsinkiläisiä seuroja mm. Olympiakomitean vastuullisuusklinikoista sekä vastuullisen valmentajan verkkokurssi-kokonaisuudesta.

Lisäksi koko toimialan avustuksen saajista valikoituu vuosittain joukko sekä isoja että pienempiä yhteisöjä tilinpidontarkastukseen, jossa etenkin talouden ja hallinnon eettisyyttä seurataan.

Avustuksen myöntäjän ja saajan suhde perustuu aina olennaisesti luottamukseen. Vastuu toiminnan eettisyydestä on ensisijaisesti toimijalla itsellään. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala edistää avustettavan toiminnan eettisyyttä seurannalla ja tukemalla avustuksen saajia toiminnan eettisyyden kehittämisessä.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Taina Korell, yksikön päällikkö, puhelin: 310 38038
taina.korell(a)hel.fi
Veikko Kunnas, kulttuurin edistämisen päällikkö, puhelin: 310 37002
veikko.kunnas(a)hel.fi
Markku Toivonen, kumppanuuspäällikkö, puhelin: 310 89053
markku.toivonen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 24.08.2021 § 36

HEL 2021-005587 T 00 00 03

Lausunto

21.09.2021

Pelastuslautakunta totesi olevan tärkeää, että kaupungin myöntämiä avustuksia käytetään paitsi avustusten myöntämisperusteet, myös kaupungin omat eettiset periaatteet huomioiden.

Pelastuslautakunta huomauttaa kuitenkin, että avustuksia saavat järjestöt ovat toimintansa laajuus ja ammattimaisuus huomioiden hyvin erilaisia, mikä asettaa niille myös rajalliset kyvyt erilaisten hallinnollisten ja periaatteellisten avustuksia koskevien vaatimusten täyttämiseksi. Järjestöjen toimintaan soveltuvat eettiset periaatteet voivat olla erilaisia, eri tavalla painottuvia tai erilaajuisia avustettavan toiminnan luonteesta johtuen.

Eettisten periaatteiden laadintaan, omavalvontaan ja viranomaisvalvontaan liittyvä työ huomioiden olisi tarkoituksenmukaista, että kaupunki laatii avustettaville järjestöille vähimmäiskriteerit täyttävät yhteiset eettiset periaatteet ja mallin omavalvonnan vähimmäistasosta, jotka sitten voidaan asettaa avustusten myöntämisen yhdeksi perusteeksi. Toimialasta ja toiminnan luonteesta riippuen vähimmäistasoa voidaan lautakuntien avustusperusteissa erikseen korottaa.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Jani Pitkänen

Lisätiedot

Henri Nordenswan, hallintopäällikkö, puhelin: 310 30010
henri.nordenswan(a)hel.fi